

Inhoud

Uitkomen	7
Uitgroeien	103
Uitvliegen	183

Arend had nooit geboren mogen worden. Zelf had hij zijn uiterste best gedaan om het niet zover te laten komen. Toen hij nog maar net als embryo vanuit de eileider in de baarmoeder was afgedaald, nam hij het besluit zo hard te groeien dat hij nooit op natuurlijke wijze ter wereld zou kunnen komen. Drie weken na zijn verwekking mat hij reeds zes millimeter, ruim het dubbele van zijn leeftijdgenootjes. Omstreeks die tijd begon zijn moeder te braken, niet alleen 's ochtends na het opstaan, maar zowat elk ogenblik van de dag, vaak zonder dat zij het voelde opkomen. Van genoeg zou Arend zich in de handen hebben gewreven, mochten deze zich toen reeds ontwikkeld hebben. Tot op zijn veertigste dag nam hij zelfs aan dat de uitsteeksels aan weerszijden van zijn bovenlichaam nooit tot handen zouden uitgroeien, maar tot krachtige vleugels die hem ver boven het aardse bestaan moesten voeren. Toen er opeens vlezige lobben ontstonden die zich langzamerhand tot fijne vingers vertakten, was hij zwaar ontgoocheld en nam tegen wil en dank de vorm van een mens aan. Gedurende haar hele verdere zwangerschap moest zijn moeder dan ook bijna dagelijks gal oprispen als straf voor het leven dat zij hem had gegeven.

Voor zij zwanger was, was Anna een tengere vrouw met een fijn gezicht, nauwelijks borsten, een platte buik, smalle heupen. Onder het dragen van Arend zwol zij ziender-

ogen op: haar wangen, haar boezem, haar billen en vooral, vooral haar buik. Na vier maanden leek haar huid reeds te knappen onder de druk van de foetus in haar, die onophoudelijk bleef trappen en stompen. Een echografie wees uit dat Arend toen een lengte van vijfendertig centimeter had bereikt en een gewicht van ongeveer twee kilogram; zijn hartslag zakte niet onder honderd tachtig slagen per minuut. Van die dag af moest Anna het bed houden, waarvandaan zij alleen uitzicht had op de ballon onder haar nachthemd, die zich ademloos met leven bleef vullen.

Horen kon Arend toen al, maar behalve de hartslag van zijn moeder, haar ademhaling en haar gesteun drong geen geluid door de buikwand heen, niet omdat die zo ondoorlatend was – integendeel, via het strak gespannen trommelvel zou het minste geroezemoes zijn oren vlot hebben bereikt –, maar omdat er nauwelijks iets te horen viel in huis. Naar de radio luisterde Anna zelden, de televisie zette ze zo stil dat zijzelf er amper iets van verstond, bang als ze was dat haar ongeboren kind door het vele getier en geschiet nog onrustiger zou worden, en behalve de sociaal werkster die dagelijks over de vloer kwam en met wie ze nauwelijks een woord wisselde, was er niemand die haar eenzame stilte doorbrak.

Toch verveelde Arend zich niet in zijn broeierige biotoop. Het merendeel van de tijd bracht hij door met groeien en het bijbehorende zoeken naar een comfortabele houding in de steeds enger wordende ruimte; de overige uren concentreerde hij zich op de sombere gedachten van zijn moeder of, wanneer ze uiteindelijk in slaap was gesukkeld, begon hij te spelen met de navelstreng, die hij zo lang mogelijk uittrekte en dan als een touw om zijn hals knoopte.

Een half jaar na zijn aankomst in de baarmoeder was Arend fysiek klaar om op de wereld te komen – zijn gestalte was uitgegroeid tot die van een normale pasgeborene – maar in zijn hoofd was er niet één kronkel die eraan dacht om zijn lichaam neerwaarts te drijven. Hij rekte zich zelfs nog eens uit, zodat hij dwars in de buik kwam te liggen, en luisterde tevreden naar het vertrouwde gekerm van zijn moeder.

Van het meisjesfiguur dat Anna tot voor haar zwangerschap had bewaard en dat haar, samen met haar liefelijke gelaatstrekken, het uiterlijk had gegeven van een puber, die ze met haar eenendertig levensjaren allang niet meer was, bleef nu niets meer over. Iemand die haar had gezien zoals ze vroeger was, zou haar in het kwabbige wezen op het bed nooit hebben herkend, zo was ze door Arend toegetakeld. Met nog drie maanden voor de boeg kon ze zonder hulp niet meer uit bed en een verpleegster moest tweemaal per week haar onderlichaam komen wassen, want door de dikte van haar buik was die plaats voor haar onbereikbaar geworden. Geregeld werd ze in die dagen geplaagd door de gedachte een mes te nemen en het gezwel, zoals ze haar ongeboren kind steeds vaker noemde, eigenhandig weg te snijden, maar omdat ze zich het leed welbeschouwd zelf had aangedaan, verbeet ze hardnekkig verder de pijnen.

Een week voor Anna was uitgeteld, werd ze in het ziekenhuis opgenomen. Een laatste onderzoek had uitgewezen dat de vliezen elk ogenblik konden breken, als de buik zelf het tot dan nog hield, nu de foetus zich alsnog met het hoofd naar beneden had gekeerd – een beweging die Anna driedimensionaal had zien gebeuren op het bolstaande filmscherm dat het vel van haar buik was geworden en die pij-

nen had veroorzaakt heviger dan ooit tevoren. Vanwege de grootte van het kind en de nauwte van haar bekken raadde de gynaecoloog een keizersnede aan, maar de pijn die een natuurlijke bevalling met zich zou meebrengen, wilde Anna er uiteindelijk ook nog wel bij nemen.

Arend zelf had toen al geruime tijd besloten te blijven waar hij zich bevond, zo niet alleen zijn dood nastrevend, maar ook die van zijn moeder, die ten onder zou gaan aan het rottingsproces dat zich na zijn verscheiden in haar buik zou voltrekken. Een paar eeuwen eerder zou het hem ook gelukt zijn om zijn voornemen tot in de dood te verwezenlijken, maar nu, in de tijd waarin de medische kennis levens nodeloos rekte en zelfs haast uit het niets creëerde, was zijn plan gedoemd te falen.

Toen er een week nadat Anna had moeten bevallen nog geen weeën op komst waren en het ernaar uitzag dat het ongeboren kind zou sterven, besloot de arts tot een spoedkeizersnede. Anna werd op haar bed naar de operatiekamer gereden, moeizaam op de tafel getild en onder narcose gebracht. Daardoor zag ze niet hoe het scalpel een kleine insnede in haar gespannen huid maakte en hoe vervolgens, zonder dat de chirurg een volgende beweging maakte, haar gehele buikwand vanzelf verder openspleet tot één grote scheur die, dwars over de onderbuik, van de linkerzij tot aan de rechterzij liep. Haast tegelijkertijd maakte de blaas van de vrijgekomen ruimte gebruik om weer zijn oorspronkelijke positie in te nemen, boven op de in de gapende wond blootliggende buikspieren, die nog steeds strak stonden als tot het uiterste uitgerekt elastiek. In allerijl maakte de chirurg de blaas van de buik los, plaatste het scalpel diep in de wond en sneed de spieren in verticale rich-

ting door om haast in dezelfde ruk ook de baarmoederwand te openen. Zijn beide handen verdwenen in de opening, die nu het patroon van een kruis vertoonde, voelden het hoofd, de schouders en de armen die, volstrekt onnatuurlijk, zijdelings gestrekt waren, zodat de chirurg ze met veel kracht moest buigen alvorens hij het kind uit zijn hachelijke positie kon bevrijden. De massa die hij te voorschijn haalde, was enorm en zag door het bloed en het slijm heen donkerblauw. Om de hals zat bleekgrijs de navelstreng gewikkeld, die naar onderen toe door twee handjes stevig werd dichtgeknepen. Een assistent sprong bij, bond het wurgtouw af, knipte het door en maakte het los van het lichaam, tegelijkertijd wurmde een verpleegster een slangetje tussen de op elkaar geklemde lippen en zoog de resten slijm en vruchtwater uit het mondje. Maar nog weigerde de baby adem te halen en pas toen de chirurg hem een harde klap op de billen gaf, weerklonk er een zo door merg en been gaande kreet dat het leek of Arend op dat ogenblik niet op de wereld kwam, maar de wereld op hem.

Op de dag dat Anna vijftien werd, besloot haar vader zichzelf cadeau te geven en verkrachtte zijn enige kind. Vaak heeft ze daarna op het punt gestaan haar moeder in vertrouwen te nemen, maar wanneer ze dacht aan de gevolgen die haar bekentenis voor haar beide ouders zou hebben, kroop ze mismoedig terug in de huid van het onschuldige meisje dat ze tot haar vijftiende verjaardag was geweest. Een huid die ze trouwens altijd had behouden, want na het vreselijke voorval was haar lichaam gestopt met de ontwikkeling die pas was begonnen: haar borsten zwollen niet meer, haar bekken verbreedde zich niet, haar heupen bleven smal, de beharing onder haar armen en op haar onderbuik brak niet verder door en haar eerste menstruatie kreeg ze pas toen ze negentien was, wat haar bij het zien van het bloed in haar slipje het bewustzijn deed verliezen, alsof ze een kind was dat niet wist wat haar overkwam.

Diezelfde week verloor ze behalve haar eigen bloed ook even plotseling haar moeder – een ader in haar hoofd begaf het. Zich ervan bewust dat ze haar geheim nu nooit meer aan iemand zou vertellen, besliste Anna het verleden voorgoed uit de weg te gaan en verliet, daags na de begraving, het huis van haar vader en het dorp van haar jeugd om zich te vestigen in de anonimiteit van de stad. Daar huurde ze van het weinige geld dat ze als caissière in een

supermarkt verdiende een kleine flat en vulde de jaren met het bladeren in tijdschriften en met het glijden van de ene televisiesoap in de andere.

Toen ze de ochtend van haar dertigste verjaardag in haar lege flat ontwaakte en, liggend in bed, de balans van haar leven opmaakte, dat al die tijd manloos was gebleven, vond in haar hoofd de zwangerschap plaats die spoedig naar haar buik zou afdalen. Ze was zelfs meteen zo vervuld van het verlangen naar een kind dat op slag haar gevoelens van eenzaamheid, wanhoop en verdriet, die zich jarenlang in haar onvolwassen lichaam hadden opgehoopt en geregeld een uitweg hadden gezocht via een woede-uitbarsting of de traanklieren, verdrongen werden. Nog voor ze was opgestaan, had ze de kinderkamer al vormgegeven – de kleur, de overgordijnen, de tekeningen aan de wand, de meubels en het met een hemel overkapte wiegje – zich de kleertjes voor de geest gehaald, waarvan ze nog diezelfde dag de eerste sokjes zou haken, en de baby zelfs reeds gewassen, gepoederd en van een schone luier voorzien. Toen ze kort daarop naar haar naakte lichaam in de spiegel keek, zag Anna niet meer een meisje van vijftien, maar een vrouw van dertig, die eerst over haar vlakke buik wreef en dan, in profiel, met een beweging van haar armen de ronding van haar toekomstige moederbobbels vorm gaf; een beweging die ze giechelend herhaalde zodra ze haar jurk had aangetrokken en er een dik kussen onder had gestopt, waarna ze zich languit op bed liet neervallen en hardop de namen uitsprak die ze haar dochter kon geven.

Drie dagen later, na het eerste bezoek aan een gynaecoloog, was haar geestdrift enigermate getemperd. Ze had gehoopt bij haar binnen te stappen, uit een hoop staaltjes te

kunnen kiezen, zoals in de winkel waar ze pas behang was gaan kopen, en bevrucht weer buiten te komen, maar zo bleek het niet te gaan. Na een uitvoerig gesprek werd van haar ideeën alleen het meest geruststellende bevestigd: er hoefde geen lichamelijk contact met een man aan te pas te komen. Voor de rest had Anna niet, zoals ze vermoedde, de keuze uit blond, bruin of zwart haar, uit blauwe of groene ogen en evenmin kon haar gegarandeerd worden dat ze een meisje zou baren – daarover besliste nog altijd de natuur. Wel kon de gynaecoloog haar verzekeren dat het zaad afkomstig was van een gezonde, blanke man en van een uitstekende kwaliteit zou zijn.

Toen de arts om een gynaecologisch onderzoek verzocht, aarzelde Anna even uit angst dat haar verkrachting alsnog aan het licht zou komen, alsof de nooit geheelde mentale wond ook fysiek zou zijn waar te nemen in de vorm van wild vlees dat zich in en om haar geslacht had verankerd, maar ten slotte gaf ze toch toe aan de luide roep van het kind dat ze wenste. Met tranen in de ogen verbeet ze de herinneringen die tijdens het onderzoek vanuit haar onderbuik naar boven kwamen en meer dan eens wilde ze zich met slagen en schoppen verweren om zo haar indringer, vijftien jaar te laat, uit haar lichaam te weren, maar net als toen onderging ze lijdzaam wat haar overkwam.

In de maanden die volgden nam Anna dagelijks haar temperatuur op, tekende deze nauwkeurig aan op een boven haar bed gehangen grafiek en belde, hunkerend naar de datum van de eerste bevruchtingspoging, haar arts geregeld de evolutie van haar ovulatie door. Ondertussen richtte ze, als wilde ze daarmee de komst van haar baby versnellen, de kinderkamer in en haalde wekelijks een nieuwe voor-

raad boeken uit de bibliotheek. In titels als *Ons kind*, *Samen groeien* en *Wegwijzer voor aanstaande ouders* merkte ze het terugkerende meervoud wel op, maar tegelijk kwam ze, al bladerend, tot de vaststelling dat de vader welbeschouwd overbodig was. In andere boeken en ook in tijdschriften, die ze in grote hoeveelheden in huis haalde, zocht ze verwoed naar oude wijsheden en allerhande middeltjes die de kans op het baren van een meisje aanzienlijk zouden vergroten, en hoewel ze de ridiculiteit van sommige artikelen inzag, bewaarde ze ze om ze bij een eerstvolgende onweersbui, volle maan of roep van een koekoek boven te halen en haar geluk te beproeven. Ervan overtuigd dat in elk bijgeloof ook wat waarheid verborgen zat, stemde ze alvast al haar aankopen, van luiers tot kruippakjes, af op de komst van een dochter, voor wie ze zelfs al een naam had gekozen nog voor de bevruchting had plaatsgevonden.

De eerste poging, tien weken nadat Anna met haar kindervens bij de gynaecoloog had aangeklopt, was meteen raak, alsof een en hetzelfde eitje reeds jaren ongeduldig op de loer had gelegen en nu de eerste de beste voorbijganger bij de lurven had gepakt. Hoewel er via een dunne metalen buis driehonderd miljoen mannelijke geslachtscellen in haar vagina waren gebracht – een getal dat haar liet kokhalzen – had na een lange afvalrace slechts een honderdtal exemplaren de eicel bereikt, waarvan er uiteindelijk één uitverkoren werd om tot in de kern ervan te mogen doordringen. Tot vlak voor dat moment kon de verwachting die Anna koesterde niemand schade berokkenen, maar toen ze daarna nog altijd hardop van een dochter bleef dromen, werd het de pas verwekte Arend al gauw duidelijk welke